

CAPUT PRIMUM

DE

Jure Gentium, ceù publico univèrsali.

§phus I.

De diversis *Juris* Acceptationibus.

Vocabulum *Jus*, in genere spectatum, præsertim sub quatuor diversis venit Acceptationibus: I. pro Complexu certarum Legum, id est: pro Normâ actionum humanarum: sic *Jus civile* est complexus Legum civilium, ceù Norma actionum civilium. *Jus ecclesiasticum* est Complexus Legum ecclesiasticarum, ceù Norma actionum Statui Ecclesiæ convenientium. &c. II. Accipitur *juris* nomen pro certa facultate morali, ex hoc Legum complexu, ex his scilicet actionum humanarum Regulis resultante, ejus vigore certum quendam actum justè ponimus, vel tutò omittimus: sic *jus venandi*, quod alicui competit, aut *jus hereditatem petendi*, hæud sumitur pro ipsâ Lege, quæ intuitu horum actuum lata est; sed pro facultate quâdam morali, ex his Legibus resultante, vi cujus ille, cui tale jus competit, justè exercere potest venationem, aut petere hereditatem, ac vel etiã huic juri quæsito liberè valet renuntiare: item *Lex naturæ* præcipit neminem lædere, unde resultat *Jus*, ceù facultas moralis, contra injurias quasque Invasiones se omni meliori modo defendendi. III. To *Jus* denotat Imperium, quale Deo in Creaturas, Principi in Subditos, Parentibus in Filios, Dominis in Servos competit. IV. Denique vocabulum *juris* spectari potest pro certo Sistemate plurium Legum ac Regularum in vnum Corpus congestarum; sic dicitur *Jus ecclesiasticum Bôbmeri*: *Jus publicum Pütteri*: *Jus civile Strykii*: *Jus saxonicum forense Carpzovii*. &c.

Postrennis hisce *Juris* acceptationibus remissis, hic unicè spectandum est *Jus*, proût hoc vocabulum in primâ suâ significatione accipitur, videlicet pro ipso certarum Legum Complexu, ceù Normâ actionum humanarum: quatenus de hoc *Jure* hic nobis est sermo, & quidem in specie de *Jure publico* planè generaliter spectato.

§phus II.

De variis *Juris* Divisionibus.

Præter varias *Juris* acceptationes, variæ extant *Juris* Divisiones. sic *Jus civile* dividitur in Institutiones, Digesta, ceù Pandectas, Codicem & Novellas. Sic ab ipsa Legislatorum Diversitate, innotuit Differentia inter *Jus divinum* atque humanum. Porrò à Modo innotescendi, *Jus* dividitur in naturale & positivum, quatenus hoc vel Scripturâ, vel vivâ Voce nobis promulgatur, illud

illud solummodò per rectam Rationem nobis innotescit. Denique à *Objecto* proficiscitur *Juris* Divisio in *ecclesiasticum*, *publicum*, & *civile*, prout nempè ejusmodi *Jus* vel circà ecclesiastica, aut publica, ac vel civilia Negotia versatur. Interea hic nobis præ primis spectanda venit Divisio *Juris* in *privatum* ac *publicum*: ubi præsertim attendendum est, *Jus publicum* nullatenus ità vocari, quod à *publicâ*, *privatum* verò quod à *privatâ Auctoritate* proficiscatur, quippe omne *Jus privatum* æquè ac *publicum* à *Auctoritate publicâ* promanât, sed idò, quod *Jus civile* ceterum *privatum* primariò ac principaliter concernet causas atque negotia *privatorum Civium*, *Jus publicum* verò circà *Statum publicum*, ceterum Jura, officia, atque negotia *integrarum Gentium* & *Rerumpublicarum*, summorumque *Imperantium*, primariò ac directè versetur.

§phus III.

De *Jure Gentium absoluto*, à *Jure naturæ* indistincto.

Jus publicum, de quo hic ex *Professò* tractamus, vel est *universale* ceterum *Gentium*, vel *particulare*, sive *Gallicum*, sive *Anglicanum*, sive nostrum *Romano-germanicum*, sive quaecunque aliud aliterius in specie *Regni* ceterum *Reipublicæ*.

Jus publicum universale est, quod vni non tantum vel alteri *Reipublicæ* aut *Civitati*, sed omnibus *Gentibus* universaliter à *Deo* præscriptum est, ac per rectam Rationem publicatum, quare etiàm *Jus Gentium* vocatur. Hujusmodi *Jus* est: fidem datam, ceterum *Pœdera* atque *Pacta* esse servanda: Bellum sine justâ causâ non esse indicendum: &c. Tale enim *Jus*, *Gentiles* æquè ac ipsos sine exceptione summos *Imperantes* naturaliter obligat. Ex quo sequitur, *Jus publicum universale*, ceterum *Jus Gentium* absolutè spectatum, nihil esse aliud, quàm ipsum *Jus naturæ*, vitæ hominis sociali, & publicis *Communitatum* negotiis, atque *integrarum Gentium* juribus adplicatum: vnde *KOELERUS* *Jus Gentium* rectè vocat: *Jus naturæ Societatum*.

Ipsam itaque *Juris* Divisionem, quâ in *privatum* & *publicum* dispescitur, etiàm *Juri naturæ* cum fundamento adplicandam esse, strenuè contendimus: quippe *Jus naturæ* non privatas modò hominum actiones dirigit, sed Jura quoque atque officia in *Societate civili* *Viventium* definit; immò verò latius adhuc patet *Juris naturæ* *Vsùs* atque *Auctoritas*: ex ipsâ namque *hominis naturâ* oriundum, omnes omninò homines obligat: ex quo itaque in varias hi coierunt *Societates civiles*, ipse *Juris naturæ* effectus non in singulos tantum homines, verùm in *integras quoque Respublicas* protenditur: hinc præter *Jus naturæ*, quod singulorum hominum actiones dirigit, atque in specie tale dici

potest, in *privatum* & *publicum* dividendum, occurrit quoque *Jus Gentium*, sive Complexus *Legum naturalium*, quæ actiones integrarum *Gentium* ordi-
nant: quod tamen ab ipso *Jure naturæ*, quò ad *Principia*, alienum esse,
constanter negamus: siquidem in eo tantùm occupatur, ut *Juris naturæ Leges*
ad Statum integrarum *Gentium* adcommo- det, Jura earum atque officia inter
se definiens: quàmvis quò ad *Conclusiones*, Differentias non nullas intercedere
posse, haud abnuerimus.

Differt tamen quàm maximè à *Jure*, per *Paçta* & *mores*, ceù *Gentium*
Consuetudines introducto, id quod inde non tam *Jus Gentium universale*,
quàm potius *paçtitium*, haud inconcinnè dici potest. Sive ergò homines
singulos seorsim, sive in certas *Societates* minores aut majores collectos con-
sideramus, eadem semper manent Præcepta, eadem *Leges*: vnde *Jus naturæ*
ab ipso *Jure Gentium* ceù *publico universali* (quatenus obligat *per modum*
Legis) nec Principio cognoscendi, nec ipsis *Regulis*, sed solo *Objecto* discer-
nitur, proût versatur vel circà actiones *singulorum hominum*, vel integrarum
Gentium ceù *Rerumpublicarum*: vnde sicuti *Jus naturale privatum* hone-
statem respicit ac turpitudinem primariò propter privatam cujusque hominis
beatitudinem, ità *Jus naturale publicum*, ceù *Gentium universale*, eundem
æquè finem respicere sustinemus, primariò propter communem omnium *Genti-
um* felicitatem, ceù necessitatem atque vtilitatem publicam. Quemadmodum
porrò *Jus* illud, quod NUMEN sapientissimum *Naturæ* humanæ indidit, in-
scripsit, atque inculcavit, quùm ab eo tanquàm *Auctore naturæ* procedat,
necessariò cum ipsa conjunctum esse debeat *Naturã*, à eaque prorsus insepa-
rabile, ut stante hac *Naturã*, nulli obnoxium sit mutationi, ità quoque *Jus*
Gentium, quò ad *Leges naturales absolutas* atque *connatas* sub eodem com-
prehensas, omnem respuit *Mutabilitatem*, nec ullam admittit *Dispensatio-
nem*, ut adeò neminem adversus æternam hujusmodi *Legem*, quidquam Im-
perii adrogare sibi posse, per se pateat.

§phus IV.

De *Jure Gentium* hypothetico, atque *paçtitio*.

Aliud dicendum est de *Jure Gentium* quò ad *Leges naturales hypotheticas*,
quas insimul complectitur, quæ non tam ex ipsa *Naturã*, quàm solum-
modò ex *Ordine naturæ* proficiscuntur, & consequenter non tam *obligatio-
nem connatam*, quàm mèrè *adventitiam* producunt, ex *præcedente* scilicet
facto humano resultantem. Denique ex jam dictis adparet, *Jus Gentium*
paçtitium velut *arbitrarium* cautè separandum esse ab ipso *Jure naturali*
publico, quod vtrumque, in *sensu latiori*, vnum quidem idemque totum

con-

constituit *Jus Gentium*, sed diversos pro diverso respectu producit effectus facillimè confundendos, id quod hucusque non rarò contigisse dolenter referimus: sic non nulli ex hoc vno Absurdo: *Jus Gentium* tanquàm à *Jure naturæ* omninò distinctum, cum eodem nihil habere commune, hoc alterum collegerunt Absurdissimum: *Imperia* liberæque *Respublicas* à obligatione *Juris naturalis* esse exemptas: vnde ambo pestilentissimi pseudo-Politici *Hobbesius* & *Machiavellus*, omnia per fas & nefas iusta prædicant *Imperantibus*, modò iisdem blandiri, ac vel eorum sibi gratiam, infandum adedò in modum valeant comparare. Quàpropter execrandum meritò est illud *Cæsaris* ap. *Cic.* de off. L. 3. C. 21. "si violandum est *Jus*, regnandi gratià violandum est, aliis rebus pietatem colas." *Adventatorum* hoc vile Pecus, hanc nostram *Jurisprudentiæ publicæ* Doctrinam, atque cum eà integrum ferè *Terrarum Orbem*, falsis suis atque ex ipso *Inferno* depromtis *Principiis*, quasi exitiosà *Peste* infectarunt.

§phus V.

De *Jure publico universali*, à *Jure Gentium* indistincto.

Sunt inter *Doctores*, qui Differentiam ponunt *Jus Gentium* inter ac *Jus publicum universale*, quatenùs hoc contineat mutua *Imperantium* & *Subditorum* Jura atque officia, illud verò præcisè doceat Jura & officia *Gentium* atque *Imperantium* inter se invicem: ast nec in priori neque in sensu posteriori habetur aliquod *Totum*, quatenùs juxtà hanc sententiam, *Jus publicum universale* doceret tantùm *jura immanentia*, *Jus Gentium* verò non nisi *jura transseuntia* pertractaret: quæ *utraque* tamen *Jura* vnum totum necessariò constituunt *Jus publicum universaliter spectatum*.

Sive ergò dicatur *Jus Gentium*, sive *publicum universale*, idem est atque indistinctum in sensu saniori, quo satius verum atque integrum intelligitur *Jus publicum universale*, eè *Jus Gentium* numeris omnibus absolutum.

Ipsium igitur *Jus Gentium* æquè ac *Jus publicum universale* tanquàm vnum à altero indistinctum sub vnà eademque venit Definitione: quod sit Complexus Legum à *Æquitate naturali*, & rectà ratione provenientes, ad Statum cujusque Civitatis aut *Reipublicæ*, ejusque Felicitatem eè *Gubernationem* & *Conservationem* principaliter ac per se pertinentium: ex quà Definitione adparet, per *Jus Gentium* eè *publicum universale* nos hic intelligere *Normam* actionum humanarum, cuique omnium *Gentium Statui publico* convenientium: vnde resultat *Definitio Jurisprudentiæ publicæ* generaliter spectatæ, quæ est habitus præcticus *Leges publicas universaliter* positas, resque iis connexas rectè intelligendi, & applicandi ad *Casus speciales* *Reipublicam* concernentes, ut adpareat, quid justum in iis sit atque injustum.

§phus VI.

De vniversalibus *Juris Gentium* Principiis.

Jus Gentium igitur continet *generalia Principia* tam de juribus *Principum* & *Gentiumque* ergà se invicem, quàm de Officiis *Imperantium* & *Subditorum* mutuis. *Principia autem generalia* ceù *universalia* dicimus illa, quæ omnibus sine exceptione *Rebuspublicis* sunt communia, quatenùs cujusque *Regiminis Formæ* sive *Monarchicæ*, sive *Democraticæ*, sive *Aristocraticæ*, aut etiàm *mixtæ* sunt adplicabilia, quibus tanquàm *fundamento* omne *Jus publicum particulare* innititur; talia *e. c. Principia* sunt: *Pacta sanctè servanda*: *nemo lædendus*: *Superiori à Subditis parendum*: *Subditis à Superioribus Justitiarite administranda*: &c. Quorsùm etiàm spectat *Potestas legislativa Principum*, item: *Imperantium Jus indicendi Collectas*, &c. quæ omnibus & singulis *Civitatibus* propria & communia, adeòque *generalia Juris publici Principia* dicuntur.

Alio etiàm nomine hæc eadem *Principia* adpellantur: *Doctrina civilis*, non quasi descenderent ex *Jure civili*, sed quatenùs omnibus *Civitatibus* universaliter conveniunt: vnde & hoc sensu *Doctrina civilis* dici potest illa *Scientia*, quæ docet, quid in quavis *Civitate* justum sit atque injustum. Hæc verò *Principia* aut *Legibus Imperantium*, aut *Pactis & Conventionibus*, diversimodè apud singulos *Populos* determinantur: sic vniversale quoddam *Juris publici Principium* est: quod ad ventilandas in *Civitate* res controversas ac publicè decidendas, *Judicia publica*, summaque *Tribunalia* ritè sint constituenda: quod verò in *Judicio Imperiali aulico* res controversæ definiantur per *Consiliarios* à solo *Imperatore* constitutos, in *Camerali* contrà, per *Adseffores* à singulis *Imperii Statibus* præsentatos, hæc est *Constitutio Juris publici particularis ex Vniversali* deducta, *Pactis* atque *Conventionibus* ità speciatim determinata.

Vbi tamen observandum est, non nullas ejusmodi *Conclusiones* particulares in *Jure publico*, nullatenùs ex *Principio vniversali Juris nature* deduci posse, utpote quæ merè sunt positivæ, & ob peculiarem *Reipublicæ* Statum peculiariter statutæ: sic paradoxum in *Pace Westphalicâ* constitutum est, quod si *Princeps Catholicus* evidenter videat, *Oves* suas per *Pastores protestantes* seduci, si tamen illius *Ovilis* in anno decretorio *Pastor* fuerit *augustanæ Confessionis*, Princeps uttè *Catholicus* talem debet præficere: scilicet paradoxus tunc fuit *Imperii Status*, quid mirum, si *Paradoxæ* permitti debuerint, atque adeò *Lege* sanciri?